

Учіте ся брати мои
Думайте читайте

И чужому научитесь
Своего не пугайтесь.

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Печатенно.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Роль III

Шамокінъ, Па. Четвергъ 12-го Вересня 1895

Число 27.

Водъ Редаціи.

Просимо нашихъ читателей „Свободы“, щобъ сходили насъ докладно поведомити, колько хто интересується и коли? Члены „Союза“ можуть получить газету за \$1 на рокъ, если достаточно число зголосится ся.

Редаціи.

Шамокінъ 12 вересня.

Наші школы въ Америцѣ.

II.

Якъ доказалисьмо въ попередномъ числѣ, що школы народны, такъ званы парохіальны принесли въ самыхъ початкахъ колонизаціи для славянскихъ элементѣвъ не малы користи, а зарозомъ прийшлисьмо до переконаня, що парафіяльна школа днесь не выдержитъ конкуренціи зъ школами публичными.

Выпадало бы намъ взяти подъ розвагу школы публичны, але трудно — ажъ корити еще завернути до нашихъ любыхъ школъ парохіальныхъ. Про нашы бѣдны рускы школы заговоримо мы при концѣ нашої розвѣдки, коли будемо розважати выключно рускы справы, а теперь завернемо до нашихъ братѣвъ Поляковъ. Они сердечны мають въ Америцѣ множество своихъ школъ народныхъ низшихъ и высшихъ, навѣтъ свою майже семинарію въ Detroit. А минушого року на выставѣ у Львовѣ, коли то и добр. Ермамановскій, якъ король польскій, репрезентовавъ Поляковъ Американскихъ, — мы були одушевлены, выдачи ти патристичны змаганя Поляковъ, мы съ піетизмомъ приглядали ихъ школамъ народнымъ въ Америцѣ. Однакъ въ дѣйности представляеть рѣчь зовсѣмъ иначе, якъ на паперѣ. Школы народны польскы въ Америцѣ, се институціи, котры польскимъ ксьондзамъ приносять матеріальны користи, а дѣтямъ польскимъ майже нѣякой користи не приносять. Учителѣ въ польскихъ, народныхъ школахъ, се люде

иногда навѣтъ квалифікованы, але не на Америку — на Европу — а сежь прецѣ величезна рѣжниця. Учителями въ польскихъ народныхъ школахъ суть переважно монахи, котры нѣякой учительской квалифікаціи не мають, а иногда ледви сами вмѣють гараздъ читати, але они дуже добры, бо не богато коштують, а дѣти довго тримають въ школѣ, та и здорово побивають, що въ публичныхъ школахъ въ Америцѣ остро заказане. Годѣ — середовичныи системъ: педагогично то кій.

А власне той кій гонитъ дѣти зъ народной школы до публичной, де они безъ кій учать ся того, чога имъ въ житю, въ Америцѣ потреба. Мы знаемо богато, богато польскихъ родныхъ, що свои дѣти посылають до школъ публичныхъ. Одже теперь потреба бы намъ застановитись надъ пытаемъ, котре мы въ горѣ собѣ поставили: що суть школы публичны въ Америцѣ и яку они користь приносять для певныхъ народностей?

Американскій публичны школы, суть найважнѣйшою институціею державною. Якъ Россія чванитъ ся своею кавалеріею, Франція войскомъ пѣхотнымъ, Австрія артилеріею, Нѣмеччина грубою силою войсковою — а Англія своею знаменитою флѣетою, то гордѣеть Сполуч. Державъ пѣвнѣмъ. Америки суть школы. И справдѣ мае держава бути зъ чога гордою. По всѣхъ закуткахъ Сполуч. Державъ, всюды, де только поселилось кольканаицять людеи — вже стоить и школа, та свѣтыня, зъ котрой черпають усяки вѣдомости потрібны до жита. Держава подае бесплатну науку, бесплатно дае дѣтямъ книжки и всякы приряды науковы тай дае учителямъ приспособленыхъ до научаня послаб. систему такъ упрощеную, що и зъ малыми талантами дитина въ силѣ выучитись американской философіи. А на ню складають ся слѣдующы

предметы: математика, бухгалтерія, географія, исторія и языкъ англійскій. Се головныи предметы. Се предметы, на котры держава збирае головныи податки, податки майже добровольны бо егзекуторѣвъ не высылае, только грозить, що, если х о не заплатитъ податку, не буде голосовати при всѣхъ выборахъ, а се чейже булобы наибольшою ганьбою для Американца не мати права голосованя. Американца выхове школа на доброго горожанина и вѣтъ першій грѣшъ заробленый дасть на школу и для того то школа Американска такъ стоить, якъ нынѣ ей бачимо.

Отсе въ коротцѣ характеристика публичной школы въ Америцѣ.

Належалобъ намъ розважати пытае, чымъ суть публичныи Америк. школы для певной народности. Возьмѣмъ прии. націи Славянскій. Народъ зъ бѣды загшовъ въ Америку. Держава дала ему хлѣбъ, але и дала ему спромогу приготувитись до того жита за помощью школъ, котры та держава, такъ гоино выposaжила. Не выходитъ зъ того, щобъ запропастити свою народность. Поки оно можливе, можна тѣшитись будованемъ вѣтчины. На се есть рада: **Суботныи школы.** Звѣсно, що въ цѣлой пѣвн. Америцѣ нема въ Суботу школы; Отже въ Суботу повинна урядитись народна школа въ цѣли научаня народного языка, родной исторіи, катехизму и исторіи библійной. До сего майже не потреба учителямъ. Самы священники мають на столько вольного часу, що могли бы въ Суботу учати. Се булабы користь для народной справы, а и добродѣтельство для священниковъ, бо мали бы чымъ заняты ся. Еслибъ еще въ Недѣлю по вечерни занялись катехизаціею — то певно доповнилась-бы Америк. школа такъ, якъ не можъ лучше.

(Дальше буде).

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Слѣдующыи члены приступялы до нашего Товариства въ мѣс. серпня:

Е. BUFFALO, N. Y.

Число въ гол. книгѣ:

1. Веч. О. Стефановичъ 244
2. Талпашъ Иванъ 244
3. Блѣха Иванъ 188
4. Куликъ Ілія 187
5. Мелецнѣнскій Мих. 179

SHENANDOAN, PA.

NEWBERKY, PA.

SHAMOKIN, PA.

BEAVER MEADOW, PA.

6. Курыла Герасимъ 243
7. Курыла Иванъ 243
8. Саломея Демчко жена Мойсея 245
9. Бандура Михайль 245
10. Ячкавичъ Николай 246
11. Ячкавичъ Йосифъ 246
12. Кочанскій Лукачъ 247
13. Кунць Иванъ 247
14. Щерба Василь 248
15. Дудинякъ Иванъ 248
16. Шульнѣ Михайль 249
17. Гбуръ Андрей 249
18. Бучко Стефанъ 250
19. Мѣндера Герасимъ 250
20. Шавка Андрей 251
21. Шавка Юрко 251
22. Ванать Йосифъ 252
23. Маценъко Антонъ 252
24. Погребецкій Антонъ 253
25. Ленчо Михайль 253
26. Свастъ Тома 254
27. Баранъ Янко 254
28. Хованецъ Олекса 255
29. Желѣзнякъ Петро 255
30. Богдѣярскій Дмитро 256
31. Вархула Андрей 256
32. Млей Иванъ 257
33. Клѣнковскій Ваньо 257

Несторъ Дмитровъ

секретарь.

Справоздане касове „Союза“ за мѣсяць серпень 1895.

- Члены зъ Shenandoan, Pa. \$24.50
- Члены зъ Pleasant Hill, Pa. 50.00
- Бр. св. А.А. Петра и Павла зъ Mt. Carmel, Pa. 9.50
- Бр. св. Кирил. и Мет. зъ Mayfield, Pa. 8.50
- Бр. св. А.А. П. и Павла зъ Beaver Meadow, Pa. 12.50
- Бр. св. Димитрія зъ Mt. Carmel, Pa. 16.50

- Бр. св. І. Крестителя зъ Olyphant, Pa. 34.50
- Бр. св. Кир. и Методія зъ Shamokin, Pa. 35.00
- Чл. Андрей Марко зъ Kingston, Pa. 4.00
- Чл. Алексей Курыла зъ Newberry, Pa. 2.00
- Чл. Иванъ Курыла зъ Newberry, Pa. 1.00
- Чл. Веч. О. Н. Стефановичъ зъ E. Buffalo 2.00
- Чл. Якимъ Морохъ зъ E. Buffalo 3.00
- Чл. Романъ Дошна зъ Shenandoan, Pa. 3.00
- Чл. Григорій Бѣшко зъ Shenandoan, Pa. 3.00

Разомъ: \$209.00

Несторъ Дмитровъ секретарь.

Юрій Хлякъ касиръ.

ВЕЛИКЕ ТОРЖЕСТВО!

Дня 22. Септембра по нов. числ. 1895 р. вѣдбуде ся торжественне **Благословеніе новои Церкви**, збудованои въ Питсбургѣ, при улицѣ 7-ой и Карсонъ Савдсайдъ. **КОРОТКА ПРОГРАМА ТОРЖЕСТВА ТАКА:**

- 1) Въ Суботу, дня 21-го септ. о год. 8-ой вечеромъ, буде **концертъ** и театральне представлене (аматорами изъ Олифанту) мелодрамы въ 2. актахъ:
- „Звѣмченый Юрко“
- 2) Въ Недѣлю, 22. септ. всѣ Братства зберутся въ Питсбургѣ на ул. 7-ой и Грантъ и пойдуть водти около год. 10-ой рано великою парадомъ черезъ мѣсто до церкви.
- 3) Около год. 11. передъ полуднемъ:

Благословеніе новои церкви и соборна Литургія.

4) По Службѣ Вожой — гостина въ великой галѣ, при новои церкви.

Маемъ честь на славность нашу запросити ч. ч. Братства, Веч. оо, духовныхъ и вѣрныхъ.

Церковна Рада.

SVOBODA

(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political newspaper published in this country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin str; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...\$ 10.00
 „ „Six months „ 6.00

All communications should be addressed to:

„Svoboda“ Printing Office
 144 S. Franklin, str,
 Shamokin, Pa.

Предплата річна2.00
 До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и гроші про-
 сить высылати подъ адресу:
 To „Svoboda“ Printing Office

144 S. Franklin, str.
 Shamokin, Pa.

Наша газета выходитъ що
 тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at
 Shamokin, Pa. as second
 class mail matter.

УВАГА.

Хотѣя приступити до „Со-
 юза“ най посылають вступи-
 не и мѣсячне до касіера.

Mr. Gr. Chylak
 Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара
 подъ адресою.

Rev. Nestor Dmytriw
 Mt. Carmel, Pa.
 P. O. Box. 599.

ОДОЗВА.

БРАТЯ РУСИНЫ!

Удаемось до Васъ зб свя-
 тою просьбою. Мы порѣши-
 ли будувати у себе святы-
 ню, нашу святу руску цер-
 ковь, ту твердо, котра
 забезпечаетъ намъ нашу вѣру
 и нашу народность на чу-
 жой землі. Наъ ту не
 богато, а будова церкви, якъ
 вы сами знаете, великій су-
 ммо коштуе. Для того ска-
 жемо до нашихъ русскихъ,
 щирыхъ сердець, щобъ ско-
 тѣли насъ запомогчи, щобъ
 скотѣли снинути по кіль-
 ка центовъ на ту високу
 цѣль, и збраній гроші пер-
 слати на адресу:

Peter Lepak
 811 Canal Str.

ELMIRA, N. Y.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

Польскій соймы въ Toledo,
 въ South Bend и въ
 Cleveland.

Сего мѣсяца мають вод-
 бути ся вычислений соймы
 польскихъ организационныхъ
 товариствъ. Праса польско-
 американска и краева на-
 говорила богато и шумно
 про значѣне тыхъ соймѣвъ
 для справы народнои поль-
 скихъ, подносячи на першій
 плянь скарбъ народовой,
 въ котромъ на теперъ мало
 щось збспути ся — здае ся
 заходить непорозумѣня за-
 садничъ що до мѣсяца льо-
 ковани сего скарбу, тай що до
 его заряду — а вже далеко
 на другомъ мѣсяци ставлять
 такой важній kwestii, якъ
 лучность кальной зъ бать-
 ковщиною тай опѣка надъ
 емигрантами. Мы не хочеме
 втручатись до справъ чисто
 домовыхъ польскихъ, до ихъ
 скарбу народного — се лишь
 честь приноситъ каждой
 народности, если дае про
 матеріальну подвалуноу сво-
 ихъ идей національныхъ.
 Се чисто справа домова По-
 лякѣвъ. Але не выключно
 справою домовою ихъ суть
 проекты: лучность зъ бать-
 ковщиною и опѣка надъ
 емигрантами. Якъ Поляки
 понимаютъ лучность зъ
 батьковщиною, то звѣсно
 тому, хто ильно читаетъ ихъ
 поважный органъ „Przegląd
 Wszepolski“, котрый вы-
 ходитъ у Львовѣ. Фаховій,
 здорово обдуманій проекты
 куляють тою хобою, що
 Поляки берутъ все справу
 лишь выключно зъ боку
 національного не узгляд-
 няючи зовсѣмъ того, що
 або они живутъ на чужой
 батьковщинѣ, або помѣжъ
 ними живутъ другіи народ-
 ности у которыхъ равножъ
 сильно розвинене почуте
 національне. Не брати тыхъ
 народностей въ рахубу зна-
 чить: дивити ся на ту дуже
 важну справу черезъ шови-
 нистичній окуляры, або спра-
 вы зовсѣмъ не розумѣти.
 Возьмѣмъ на увагу Галичи-
 ну. Польскій товариства
 просвѣтній и организационній
 выховуютъ своихъ людей,
 розумѣе ся и въ духу па-
 триотичномъ, и выслаютъ
 въ Галичину въ цѣляхъ
 мисіонныхъ, щобъ тай куль-
 турній и маейн люде впли-
 вали благодатно на некуль-
 турне населене. Русины
 равножъ до сего прямуютъ
 и ту точку въ своей работѣ
 поставили на першомъ мѣ-
 сяци. Еслижъ стоять побѣчъ
 себе двѣ народности сла-
 вянскій зъ одинаковыми цѣ-
 лями въ работѣ, то треба
 сподѣвати ся, що люде вы-
 хованіи на такъ высоку куль-
 турномъ грунтѣ, якъ Аме-
 рика, зумѣють себе взаимно
 цѣнити и потрафлять вы-
 крыслити зб свои програ-
 мовой работы борбу націо-
 нальную, ту братобіичу бор-

бу, котра до теперъ нищила
 и нищитъ животній силы
 народній. До сего треба
 вепольного порозумѣня.
 Вепольного порозумѣня по-
 треба такожъ и до переве-
 дена точки: опѣка надъ
 емигрантами.

Якъ звѣсно, емигрують зъ
 Галичины захѣдной веполь-
 но: Лемко зъ Мазуромъ.
 Ихъ потребности тотожній, нѣ
 на волосъ не рѣзнятъ ся.
 Оба голодній, прибити нуж-
 доу йдутъ шукати хлѣба
 насущного за море. Се лю-
 де, и лишь на нихъ зъ того
 боку треба дивити ся. Щобъ
 тыхъ людей забезпечити и
 поволи вырабляти въ нихъ
 годность чоловічка и подно-
 сити культурно, треба уни-
 каги того наклекуванія до
 ненависти, незгоды, сварки.
 Вепольна згода, любовь
 братня, пошановане обо-
 польне народныхъ идеалѣвъ
 — можуть націи славянскій
 поставити на належномъ
 имъ мѣсяци.

Панове Поляки най на
 своихъ соймахъ возьмутъ и
 тай гадки подъ розвагу, але
 най покинуть ту назву
 „Unici“, котроу они насъ
 зовутъ, най знаютъ, що мы
 Русины нѣчимъ не гуршіи
 водъ нехъ, а справы луч-
 ности и опѣка надъ еми-
 грантами, безъ насъ не дасть
 ся перевести, але розумѣе
 ся, лишь на подставѣ: pater
 est paribus.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Наша часопишь захопитъ
 еще нашихъ братѣвъ Гали-
 чанъ въ самомъ розгарѣ
 передвыборчій борбы. Про-
 рухъ передвыборчій доно-
 сить краевій часопишь богато
 и съ тыхъ усѣхъ доисей
 видно, що кампанія выборча
 въ Галичинѣ йде знова тою
 самою дорогою, якъ дав-
 нѣйше. Значить: бракъ ро-
 зумнои организациі, партій-
 ный ненависть, особностей у-
 разы, низкій уровень обра-
 зования народу — нужда
 матеріальна; отъ и причины
 неповодженія при выборахъ.

Поважнѣйшій рухъ вы-
 борчій проявивъ ся въ по-
 вѣтахъ: жидачѣвскомъ, ко-
 ломыйскомъ, стрыйскомъ и
 снѣтнѣвскомъ. Въ жидачѣв-
 скомъ кандидате д-ръ Олес-
 ницкій, може на нынѣ одень
 способный чоловікъ до пар-
 ляментарной работы; въ ко-
 ломыйскомъ звѣсний саль-
 новый радикаль д-ръ Оку-
 невскій; въ стрыйскомъ О.
 В. Давидякъ такожъ чело-
 вѣкъ спсобный и енергич-
 ный, а въ снѣтнѣвскомъ
 д-ръ Тржльовскій, котрый,
 еслибъ выйшовъ посломъ,
 то ставбы въ соймѣ галиц-
 комъ тымъ, чымъ есть п.
 Пернесторферъ въ парла-
 ментѣ вѣдѣвскомъ. А по-
 треба бы такого чоловічка
 до галицкого сойму, щобъ
 водъ часу до насъ напусть
 трохи крови синьон (blekit-
 na) галицкой, польской

шляхтѣ, тай, щобъ збудивъ
 зъ дрѣмоты тыхъ послѣвъ,
 котрымъ вѣчно на сонъ зби-
 рае ся, такъ дуже ихъ обхо-
 дить справы краевій, тай
 такъ дуже они на нихъ ро-
 зумѣють ся.

Довголтный проводникъ
 народовцѣвъ п. Романчукъ
 тяжко, щобъ ввойшовъ сен-
 каденциі до сойму. А себѣ
 була и страта для Русинѣвъ
 и соромъ для народовцѣвъ,
 що своего проводни не въ
 силѣ были переферсовати.
 За те п. Барвѣвскій зъ
 волѣ ц. к. народу певно
 перепхае ся до сойму — а
 може членомъ Выдѣлу кра-
 евого именууть его, если бы
 можна бути заразомъ и чле-
 номъ рады краевон. Але въ
 Галичинѣ, въ томъ поль-
 скомъ бецирку, вся возмож-
 на, та ще тогды коли все-
 могуцій панъ Бадені мае
 зостати министромъ - прези-
 дентомъ.

Кромѣ тыхъ кандидатѣвъ
 рѣжныхъ партій, суть еще
 кандидаты такъ званіи: свя-
 тоюрски. Нѣбы то нашій
 поважній канонѣки хотѣтъ
 бути послами. Та дежъ бы
 тамъ канонѣкови на посла,
 каже одень нашъ Лемко-
 Американецъ. Певно що нѣ!
 Разъ, що то велика фатига
 высиджовати на крѣслѣ по
 кілька годичъ, а друге —
 тажъ они бѣдній навѣтъ не
 веѣ спосѣбній подолати зб
 своими мизерными рефера-
 тами — а для парады? Па-
 раду водбувъ небѣщій
 Сѣрко у Львовѣ, а небѣ-
 щикъ Сѣнгалевиць въ Вѣд-
 ни. А польска шляхта, що
 робить, въ виду тыхъ гоно-
 ровыхъ и тлустыхъ посадъ?
 Отъ що робить, то пише
 Kurjer Lwowski:

„Соймовый комитетъ цен-
 тральный для вехѣдной Га-
 личины оподаткувавъ
 властителейъ большой по-
 сѣлости въ своемъ округѣ
 до зложенія на кошты акциі
 передвыборчон 4 проц. водъ
 доходу річного. Отже бу-
 дутъ гроші на горѣвку и
 кобасу, буде и „готовизна“
 на торгъ правомъ горожанъ-
 скимъ. На поправу долѣ
 учительвъ народныхъ, на
 будову шкѣлъ, на подвыс-
 шенье платѣ слугамъ и
 наймитамъ нема грошей.
 Ратувати населенье, що зъ
 роспуки громадно вѣкае до
 Бразилии, нема чимъ. На
 голосы перестороги: не про-
 давайте батьковщины въ
 чужій руки — мають готову
 водповѣдь, що больша по-
 сѣлость есть надто перета-
 жена. Але щобы выдѣрти
 людови права конституци-
 ный, на торгъ выборчій да-
 дуть 4 процентъ!“

Якъ видимо, шляхотскій
 комитетъ центральный не
 дармуе, лишь взявъ ся до
 акциі выборчон енергично и
 ревно, бо постаравъ ся о
 pignus regum. Придбати
 гроші на подкуштва при
 выборахъ есть — по гадѣ
 комитету — важнѣйша рѣчь,
 якъ организациія выборча.

**Водъ нашего старого кобза-
 ря зеленой Буковины, о-
 держали мы слѣдую-
 чій стишокъ:**

Лети ты руса плени
 Черезъ море въ край чужій.
 Скажи тамъ русскимъ братьямъ
 Що я — дѣржавъ старій
 До Бога шире молвѣсь
 Щобъ имъ на чужинѣ
 Минали дни счастливо
 Безкурно и въ добрѣ.

Скажи — що величаво
 Еролевъ я тахивъ.
 Котри ся нестрачили
 Земель людей чужихъ.
 Котри пошли шукати
 Для себе лучшей пай.
 Щобъ основатъ для себе
 Новий, свѣтлѣйшій рай.

Скажи — що обожаю
 Хоробрихъ тыхъ людей.
 Котри щобъ не тнушавъ ся
 Надъ ними ворогъ злимъ
 Пошлили у свѣтъ далекий.
 Потъ лети тамъ зъ чела.
 И трудомъ дорожитъ
 До долѣ и добра.

Скажи — що я горджуся.
 Що я надъ все счастливъ.
 Що я не разъ зъ отрады
 Слезми лице заливъ —
 Во братя въ чужиноцѣ
 Все люблять свой зычай.
 И свою руску мову.
 И свой родимый край.

Скажи — що не забуду
 До смерти рыцарей.
 Котри лишь рускимъ словомъ
 Ся молятъ: Ты Святій
 И Всемогущій Боже
 Чужимъ намъ поможи.
 Одна потѣха наша
 И помощь Боже Ты!

Скажи имъ: зъ Буковини
 Де Черемошъ. Прутъ шумать
 Зъ сердець поклонъ шпирі
 Якъ ласточки летять
 До нихъ, що имъ жалаемъ
 Мы всякого добра.
 Щобъ ихъ не додекала
 Нѣколи аза судбалъ...

Данило Млака

ОГОЛОШЕНЬЕ.

Если бы кто знавъ, где пе-
 ребувае мой мужъ ПЛЬКО
 РЫДЗАНИЧЪ, родомъ зъ
 Мохначки, въ Галичинѣ ко-
 трый еще передъ 8 роками
 мене оставивъ и до Амери-
 ки водѣхавъ, най буде лас-
 кавъ повѣдомити мене о мѣ-
 сти его перебуванія на слѣ-
 дуючу адресу:

Domka Cimbalak - Rydzanicz
 E. 87 str. No 208 Near 3-th Av
 NEW-YORK, CITY

О г о л о ш е н ь е.

Еслибъ кто знавъ о мѣсти
 перебуванія СЕКЕЛЫ, ко-
 трый вѣроятно перебувае въ
 Colorado, а которого глядае
 его жена Юлія Секела, нехай
 подастъ ласкаво его адресу
 до Редакциі „Свободы“.

PETRO SERAFIN

Петро Серафинъ
 424 Shamokin Str.

Рускій готель.

Мае пиво, віску и всякій
 другій здоровій напитокъ. Го-
 тель чистенскій, услуга по-
 радна, честна и солидна.

**Вже часъ покинути чужий,
 а себе самыхъ подпомагати!**

I. V. YOUNG,

Кандидатъ на шерифа зъ
 партіи демократичнои. Чо-
 ловѣкъ честный, совѣстный;
 насъ Русинѣвъ буде у всехъ
 справахъ подіерати. Ради-
 мо нашимъ братьямъ горожа-
 намъ американскимъ **бы**
всѣ, якъ одинъ мужъ голосо-
вали на сего чоловічка.

НАРОДНИ ОПОВІДАННЯ.

З італійського

Чому в'якні адвокат не може догратись до неба.

Не знаю яким способом, яким крутарством і яким перелазом вліз був перший адвокат до неба. Ще навіть добре і нероздвинувши ся із землі, не познакомившись а вже в одне разу вчепив ся просити святого Івана Крестителя, щоб розпочати свою адвокатуру.

„Святий Іване! каже він, видно що ще до тепер не було жадного адвоката в небі. Що, святий Петро ще і до днес носить ся з ключами в одне небесних воріт? яким правом? Хотів би я лишень се знати! Ты еси кривняк Ісусу Христу, тьсь був єго предтеча, тьсь для него тяжко працював над пустями берегами Іордана, ты приготував людей до Єго прийняття тоді, коли о Петрі навіть і нікто й не знав. Ты був єси в'ірний Христу у твоім житю, ты голову свою положив за правду, а Петро як йно когуть заїяв, трикратно водр'як ся був Спасителя. Як можна терпіти щоб він був нам'єстником Христа без найменшого права?“

„Чей правду кажеш“, відповів святий Іван Креститель, „але тестамент буває лишень раз зроблений — тай годі“

„Дятого так на дальше бути не може і тестамент можна зд'єлати неважним“.

„Але знаєш не так-то легко“.

„Що, хитрий адвокат сь тьмь вельми легко опораєсь“.

„Щож бы выпадало вь томь разі зробити?“

„Заложити процес“.

Як сказано так і зд'єлано. Адвокат пише скаргу і передає ю Петрови. Той читає бумагу і хотай половину зь неї де що зрозумів, все таки прийшов до переконаня що зь нимь круто. Св. Петро надумавшє через ц'єлий день, вь концї шле до свого скаргителя таку одповідь:

„Дорогий во Христі брате!“

Все тєє, що твоя подана на письм'ї скарга, і мені самому здаєть ся що має свою підставу, але де що можна й легко збити. Отже робімь процес! Але ще маю тоб'ї і се сказати, що мусиш бути терпеливимь і троха почекати, н'ємь і я знайду свого адвоката, бо ты уже одного маєш.“

Водь той отже пори св. Петро дуже остро стереже вх'од до неба, і як тільки ще зь далека покажєсь який адвокат, то сей чась громовимь голосомь кричить св. Петро: „до некла зь адвокатомь!“

Гр. Гр.

Одець вечерь вь чеськомь divadl'ї.

Подамо сь гарну статейку зь 2-ого числа „Стрийського голосу“ написану однимь Русиномь зь Стрийцини гостинимь на народописной выставі вь Празі. Ред. „Свобода“.

Надь берегомь шумячої золото п'їнистої Велтавы, стоить величезный будынок зь тесового кам'їня, становлячий подь взлядомь вишних формь і прикрась правдиву перлу новочасной архітектуры.

Будынок сей — то чеське divadlo, чеський народный театр — то слава і гордость чеського народу!

Муров'ї тьхь великол'їпныхь не здвигнув'ї н'їякий капіталіст — святин'ї той не создав'ї одинь чоловікь ані одна кляса, або верства сусп'ольна. Здвигнув'ї єї ц'єлий народь сп'ольными силами — водь найб'єдн'їшого до найбогатшого складав'ї кожый свою лепту, докладав'ї свою цєлолку до великихь будовь.

Вь Празі розказують ще нин'ї, що д'єлось того дня, коли выбудований на томь самомь м'єсци давн'їший будынокь народного театру упав'ї жертвою огня. Зь першу обгорнула загалъ загальна респубка, однакь она не тревала довго. Ще тл'єло пожарище — а вже народь зносив'ї жертвы на нову будову. Убогий д'євчата-служниц'ї продавали годивники та перстен'ї і инші прикрасы, на котры шадили неразъ роками, тяжкий заробокь, і складали гр'єшь на водбудову святин'ї штуки народной. Селяне чеські везли зь далекихь стор'онь тесовый кам'їнь до Празі, щобь тьмь причинитись до водбудовы — і немовь на знакь чарод'їйного жезла выросло наче Феїкс'є зь попелища нове divadlo. Не диво отже, що нин'ї зь гордостію глядять на него народь чеський, бо знає, що се пл'одь всенародного труда, всенародныхь заход'єв, що святиню тую здвигнув'ї народь себе.

Година сема вечеромь. Надь Велтавою поднимаеть с'єра мрака, зь-за котрой выринають поважний верхи і шпил'ї вежь старого корол'євского Градчана. Вкругь divadl'ї товпять ся народь, вся струя жита Золотой Празі плывє сюды і туть концертуєсь. Чужинц'їв туть не багато, а за то все Чехи зь Празі і зь провинцій, що прибули водв'єдати народописну выставу. Кождый прибувший уважєє конечностю бути вь divadl'ї, туть кончат ся торжества дня, туть доповняєсь м'єра враж'єнь і одушевлєнь досягає найвысшой точки.

Простора сая театру горить водь блеску электричного св'єтла і богатыхь золочєнь. Устроєньє сал'ї не

уступає що до богатства і красы театрамь перворядныхь св'єтовыхь столиць, однакь не се вяжє око і увагу брата Славянина, що перший раз зь далека прибув'ї водв'єдати Чехію. Не богатство св'єтль і прикрась, а характерь публики звертає першу увагу і наливає сердце якимсь дивнымь приятнымь чувствомь. У вс'єхь другихь столицяхь і большихь м'єстахь привыкли мы бачити вь льожахь і на фотеляхь паркету і партеру саму аристократію родоу і грошеву, выфракovanýchь пан'єв'ї і дамы прибувший для попису найнов'їшихь туалет'єв. Водпов'єдно сему і ц'єны тьхь м'єспь такь высокы, що зь горы вже увеможливають плєбсєвн'їхатись тамь, де м'єсце лишнь для сусп'ольной сметанки.

Вь праскомь divadl'ї зовс'ємь инакше. Туть на вс'єхь фотел'ї водь першого до посл'єдн'єго ряду однакь невысока ц'єна (1.50—1.80 злр.) і туть бачимо вь льожахь партеровыхь і вь пернихь рядахь фотел'їв чеськихь селянь і селянки вь характеристичныхь народныхь строяхь, м'єщанки зь др'єбныхь м'єсточок зь хусточками на головахь, а поб'єнь нихь і вь сум'їш зь ними чеські дамы і мушниц'ї зь интелігенцій. И вс'ї они сидять разомь і розмовляють ірїязно, а на лицахь интелігенцій видно сердечну рад'єсть, коли можуть вь де-ч'ємь поинформувати своихь сус'єдов'ї, а дамы уважють своимь обовязкомь займатись сидячими поб'єнь нихь селянками. И не видно туть н'їякого примусу, н'їхто не робить зь себе жертвы, все то єсть р'єчю звычайною, природною. Нема туть н'їякихь клясовыхь р'єзниць, нема верств'ї водграниченыхь водь себе — а єсть лишнь народь, народь оденъ, одноц'єлий і тьмь сильный і неодолимый!..

Настр'єй публики поважний — святочный, божь і представлєньє нин'їшне не звычайне, а торжественне і посвяченє зь'єдови член'єв славного шк'ольного товариства „Ustredne Matice s'kolska“. Товариство то окружає чеськой народь особливою симпатією, на ц'єли єго збирають ся при кождой нагод'ї обильный складки. Чехи знають, що просв'єта народна стала основою ихь силы і кладуть для того тую просв'єту на першій плянь своєи народной д'єяльности.

Нин'ї вь divadl'ї зобрались тысяч'ї учительства з'є вс'єхь стор'онь краю, вь ихь честь роздають ся поважний тоны прив'єтної п'єсн'ї, водграной славною оркестрою чеськой оперы, а водтакь витає з'є сцєны одинь зь артист'єв римованымь про-

льогомь, вь котромь выскажує горячими словами рад'єсть матери — Празі, що може нин'ї витати у себе только дорогихь д'єтей. Складну мову артиста покрывають гр'ємки оплески. Ще не перегомон'їли оплески, а вже поднимаеть зав'єса і очамь зр'єтел'їв представляєсь на причудь гарный образь зложеный зь живыхь ос'єбь, представляющей апотеозу многозаслужєного для чеського шк'ольництва і народной просв'єты Амоса Коменського, Matice s'kolska ставляє бюсть єго при участі чеськихь д'єтей і мальовничо угрупованого чеського народу. Образь будить загальний энтузіязмь, котрый доходить до зєніть, коли зь оркестры роздались тоны п'єсн'ї „Kde domov můj“. Зь тысячныхь грудей роздають ся гр'ємки оклики, тысячы очей горить огнемь одушевлєня і оправданой гордості національной, бо бачить звершенє велике д'єло руками народу, бо чувє, що нин'ї безпечна вже будучность с'єго народу.

Довгу хвилию гремлять неумовкаючі оплески і раз-за-разомь на ново поднимаеть зав'єса, вь конці умовкає все і выжидає новыхь вражєнь.

И зновь роздають ся поважний новы тоны оркестры. Се увертюра Prodan-oi Nevest-ы, с'єго правдивого бисєра славячєской музыки. Опера безсмертного Сметаны єсть достойною короною торжества.

Творь сєй не постар'єсь н'їколи і н'їколи не з'єде з'є сєны, бо н'їякий народь, здаєсь, не має оперы, котра такь в'єрно характеризувала-бь житьє народне і выливалась прямо зь душ'ї народу, якь Prodan-oi Nevesta. Передь очима зр'єтеля переставляють ся скупань вь сонци образи зь жита чеського люду, чеське село зь вс'єми єго характеристичными, прикметами, а чудова, на народныхь мотивахь, оперта музыка прямо чарує кожного Славянина. Оперу тую слухаеть не ухомь а сердцемь. Энтузіязмь публики не остаєє до конці — вражєня естетичный идуть туть вь гар'ї зь горячими проявами патріотичными. Театрь народный єсть у Чех'єв'ї не лишнь святинєю штуки, але і святинєю духа народного, і не знаю, чи має який другий народь театр, котрый бы такь заслугувал на назву народного, якь на се заслугує чеське divadlo.

С'єго завидувати належить Чехамь і вь томь ихь — насл'єдувати.

НОВИНИ

— О. І. Констанкевичь вы'їхав'ї 2. с. м. (зь Понед'єлок) до Питєбургга, щобь обняти адміністрацію парохію по О. Полянскомь. — Рада церковна знаючи О. Констанкевича єще зь того часу, коли в'єн'ї зав'єдовав'ї тою парохією передь прибутємь О. Полянського нез'єбно в'їшлись, коли О. Констанкевичь згодив'ї ся на ихь пропозицію. — О. Констанкевичь буде зав'єдовати парохією такь довго, ажь доки не прїїде священник зь Галичины.

— Labor day. 2. верєснєя — свято роб'єтничєе празновано вь 13 статахь Спол. Державь зовс'ємь сп'єк'єно безь жадныхь большихь манифєстацій з'є стор'оны роб'єтнич'єв. Се знакь, що пом'єжь роб'єтниками і капіталістами панує гармонія, се знакь, що роботы добре идуть.

— Вь нед'єлю дня 1. верєснєя с. р. выбрано вь Mt. Carmel, Pa. сл'єдуючу раду церковну:

Предс'єд. О. Н. Дмитр'єв
М'єстопрєдс'єд. Г. Гукь
касієр'є А. Вархолікь
контроль'єр'є Ф. Мурдза

И. Адзіма
Радн'ї: Г. Трохановский
И. Велигдань.

— Вь Нью Йорку померло вь посл'єдн'ємь тыжнї 851 ос'єбь. Д'єтей повязанє 5 л'єт'ї умерло 430 переважно на дифтерію. Проче число выпадєє на старшихь, а 2 ос'єбы упало на улиці вь насл'єдокь удару сон'єчного. Вже водь 5 л'єт'ї не памятають такь великой смертєльности.

Парада листонош'єв.

Зь Нью Йорку вы'їхало було тьми днями 1400 листонош'єв до Філядельфї, де получивши ся з'є своими товаришами вь Філядельфї вчар'єли велику дефіладу передь генеральнымь почт-майстр'ємь Вільзеромь.

Шенандорска господарка.

Передь к'єлькома тыжнями вдарив'ї гр'ємь вь церковь шенандорску і прод'єравив'ї дахь. До нин'ї д'єра вь даху не направлена і вода зь дощу лєє ся до середини. — Коли вже разь буде вь томь нещасливомь Шенандор'ї порядокь?

ВСЯЧИНА.

Шеста часть св'єта.

На зас'єданю м'єжь народного конгрєсу географ'єв вь Лондон'ї, заявив'ї норвєдский географь Вартгєрєвєнь, що водкрыв'ї в'єн'ї шесту часть св'єта. Та земля

нае лежати на полу днёмъ въ полдень, два раза больша вода Европы, бочка въ рослыны и минералы. На другий рокъ поѣде Баргривенъ до топ новой части свѣта. Англія вже за здалегодъ старея ся прійти въ посѣдане нового свѣта, для того не жалуетъ копѣтокъ на экспедицію.

Холера опять появила ся въ Галичинѣ. Въ Тернополи передъ кѣлкомъ тяжнами стверджено 7 випадковъ холеры азіатской. Еще одень рокъ холеры, еще одень рокъ громадной емиграціи до Бразиліи, а пустокою стояти буде нещаслива Галичина.

Кольонизація аргентійска.

Баронъ Гіршъ замѣрявъ бувъ выслати жидовъ (але не всѣхъ, и не зъ Галичины) до Аргентины. Въ наслѣдокъ донесенъ, що въ Аргентинѣ сего року бувъ великій неурожай, и повстали навѣтъ поважній непорозумѣнія помѣжь кольонистами и работниками, такъ, що ажъ рядъ мусѣвъ вмѣшати ся и робити ладъ, для того Баронъ Гіршъ шануючи дуже шкуру своихъ пейсатыхъ родимцевъ, вздержавъ на разѣ емиграцію.

-- **Страшна пригода.** Въ день Преображенія 18-го септя подчасъ богослуженя въ церквѣ въ Рогозѣ коло Самбора въ Галичинѣ, заняла ся занавѣска на престолѣ въ наслѣдокъ зле уставленой свѣчки. Въ одной хвилѣ настала паника и народъ зъ крикомъ „горить“ кинувъ ся товною до головного выхода. Не помогло накликуванье проповѣдника анѣ притомнѣвшихъ людей, — въ одной майже хвилѣ утворила ся при выходѣ формальна жива стирта, въ котрой погребло троє людей зъ сѣль околчныхъ а то: селянинъ зъ Надобѣ, дѣвчина зъ Вютичъ и жѣнка зъ Раковон, а богато особѣ потерпѣло тяжкій ушкоды — однимъ повывивано очи, другимъ поломано ребра а богато есть лекше покарѣченыхъ. Зойки, плачѣ и накликуваня довго лунали ще въ ночи по селѣ якъ и по дорогахъ зъ Рогозна, куда везли раненыхъ домовъ.

T. TALPASZ,
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУССКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
ГОТЕЛЬНОЧІЙ
248
PEARL STR.
SHAMOKIN, PA.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Что за Талпашъ? Звездки оны?
— Та-жъ краинъ нашъ милый
— У него всѣ русини
— Подкрѣпляютъ силы!..

— Что за бриндаза и пиво тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслужутъ якъ братамъ!
— Танько надзвичайно!

ЮЛІАНЪ КОПЫСТЯНСКІЙ
Гавріилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market str.
SHAMOKIN, PA.

Мають завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочкахъ зъ наилучшихъ броваровъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры наилучшого гаунку

Братя! замавляйте у своихъ.

РУССКІЙ КОМ. ШТОРЪ
727 Commerce str.
SHAMOKIN PA.

Манажеры:
МИХАИЛЬ ЛАВОВСКІЙ
МИХАИЛЬ КОЛОДЪИ
Всяки товары наилучшого сорта, дуже тунѣ

Родимці! не спомогайте жидовъ, але своихъ братовъ!

СЛАВЯНСКІЙ ГОТЕЛЬ
Станислава Леоновича.

Мзе завсѣгды свѣже и добре ПИВО, РОЗЛИЧНИ ГОРѢВКИ, ВИНА, ЛѢКЕРЫ И ЦИГАРА.
Услуга шильна и солвѣдна.
памятайте его адресъ!

S. LEONOWICZ,
813 E INDEPENDENCE Str.
SHAMOKIN PA.

Dr. JOHN SZLUPAS,
Office: 421 Penn Ave
Telephone: 1613.
SCRANTON, PA.
АПТИКА СЛОВЕНСКА.

Лѣчатъ всякі хоробы въ короткомъ часѣ и успѣшно.
Поруцаемо сего доброго лѣкара нашимъ братямъ Русинамъ.

Dr. F. J. MEEK,
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
103 Shamokin, str.
Одинокій лѣкаръ, слабянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчатъ всякі хоробы совѣтно и въ короткомъ часѣ. Особливо незрѣбнанный лѣкаръ въ справвахъ положничихъ. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

JOHN GLOWA,
EXSELSIOR, PA.

Одинокій шторъ на цѣлѣй Exselsior ИВАНА ГЛОВЫ — вже его не потребуемо захвалювати, бо кождый неводитъ нинѣ его знае, а хто еше не знае, най зайде и купитъ, а певно не пожалуетъ. —

SCHLOS & KLEIN
10. East Market Square „Hello“, 3373
WILLIAMSPORT, PA.

Гуртовный складъ наилучшой **ВЕСКИ, ВИНА** всякого рода и **всѣхъ наилучшихъ напоивъ** на цѣлу околицю, а навѣтъ на цѣлу Пенсильвенію. Виску, вино, всякі здоровы напитки бочками и флашками купуютъ все и дуже зъ того задоволен и здоровы.

Якъ хто только разѣ купитъ въ гомѣ складѣ — нѣколи не пожалуетъ того.

Въ цѣлой Пенсильваніи пють виску, вино и всякі напитки зъ того славного склада. Наші люде, якы хотѣли закупити собѣ трукѣвъ на **КРЕСТИНЫ, ВЕСѢЛЯ** и другі оказіи, най удають ся до той фирмы; тамъ достануть танько, а напитки такі, що душу и сердце розвеселяють.

O. MURDZA & BRO'S.
О. МУРДЗА и БРАТЬ.
46. Second str.
MT. CARMEL, PA.
Только одень рускій шторъ на цѣле мѣсто. Всякі товары наилучшого сорта. Услуга точна. Конѣ, якъ каты.
Купуйте люде у своего, вже часъ попутти идеть.

J. VOBKOWSKI
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

300
PEARL and MULBERRY str.
SHAMOKIN PA.
Удавайте ся въ потребѣ до него.

SCHLOS & KLEIN
10. East Market Square „Hello“, 3373
WILLIAMSPORT, PA.

Гуртовный складъ наилучшой **ВЕСКИ, ВИНА** всякого рода и **всѣхъ наилучшихъ напоивъ** на цѣлу околицю, а навѣтъ на цѣлу Пенсильвенію. Виску, вино, всякі здоровы напитки бочками и флашками купуютъ все и дуже зъ того задоволен и здоровы.

Якъ хто только разѣ купитъ въ гомѣ складѣ — нѣколи не пожалуетъ того.

Въ цѣлой Пенсильваніи пють виску, вино и всякі напитки зъ того славного склада. Наші люде, якы хотѣли закупити собѣ трукѣвъ на **КРЕСТИНЫ, ВЕСѢЛЯ** и другі оказіи, най удають ся до той фирмы; тамъ достануть танько, а напитки такі, що душу и сердце розвеселяють.

9 W. CENTER ST.
SHENANDOAN PA
ФАБРИКАНТЬ
Прапорѣвъ (фанъ Хоругѣвъ, Одзнакъ Пасовъ, Шапокъ для Братовъ)

Фана для парады зъ наилучшого едабу; чотыри и повѣ черезъ шесть и повѣ стѣпъ со всѣма приборами \$25, и 26.75

Прапоры больша зъ наилучшой матеріи по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишѣтъ по цѣннички и по пробу до:

R. H. MORGAN
9 W. Centre Str.
SHENANDOAN, Pa.

ОДИКОКІЙ РУССКІЙ ШТОРЪ
въ **ОЛИФАНТЪ ПА.**
Пѣдъ зарядомъ **ГЕСЕТІЯ ХИЛЯКА**

Звѣстного руского патриоты. Есть се наилучше заосмотренный зѣ всѣхъ шторѣвъ во всѣ потребніи товары и всякого рода по якъ наилучшой цѣнѣ. Кождый тамошній Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патриотомъ, най спѣшитъ до своего руского штору. Особенно наші гадзынѣ най идуть громадно! Нащо Юськовъ, Шмульвъ, помагати? Идѣтъ до своего.

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ
Недалеко лігайского діпа въ **Mt. Carmel, Pa.**

Поруцае любымъ краинамъ свой добре заосмотренный **ГОТЕЛЬ.**

Пиво, горѣвка, лкеры и цигары наилучшого сорта. Таный и выгодный кѣчлеть. Снѣдане, обѣдъ и вечера все свѣже, смачне и дешево.
Попробуйте

РУСКА ТОРГОВЛЯ
(Creek Store Company)
415 Shamokin Str.
въ **ШАМОКІНЪ ПА**

Поруцае мѣсцевымъ Русинамъ и на околицю свой богатый складъ всякого рода викувалѣвъ и майнерскихъ апаратовъ.

Е тутъ мясо И лопата, Суть и скирнѣ И гербата,

Перець, гвозды и кобасы, Мука, крохмаль, солонина Мыски, горшки всѣ овочи Зеленина и сушеніна.

Е чернушка, Е петрушка.

D. SALEY
136, Morris str.
JERSEY CITY N. J.

Продае книжки рускі: **ПОЛИТВОСЛОВЫ, БІБЛІЯ, ЖИТІЯ СВЯТЫХЪ**, вселкі популярной научной брошуръ и другі рускі книжки.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердце май, близяго люби, церковь посѣжай, Свободу читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процесса не вдавай ся. Въ лютерію не грайте, только грѣшъ падѣтъ. Братя! намъ треба „Народного Дому“, ану скинтесь по центови Се не забувайте! Буде зъ васъ.